

Številka: Up-652/16-14

Datum: 5. 11. 2018

SKLEP

Senat Ustavnega sodišča je v postopku za preizkus ustavne pritožbe, ki jo je vložil Uroš Brataševac, Koper, ki ga zastopa Odvetniška pisarna Brezovec, o. p., d. o. o., iz Ljubljane, na seji 5. novembra 2018

sklenil:

1. Ustavna pritožba zoper sodbo Vrhovnega sodišča št. I Ips 28788/2012 z dne 19. 5. 2016 v zvezi s sodbo Višjega sodišča v Kopru št. II Kp 28788/2012 z dne 3. 9. 2015 in z II. točko izreka sodbe Okrožnega sodišča v Kopru št. IK 28788/2012 z dne 19. 2. 2015 se sprejme v obravnavo.

2. V preostalem se ustavna pritožba zoper navedeno sodbo Vrhovnega sodišča v zvezi s sodbama Višjega sodišča v Kopru in Okrožnega sodišča v Kopru ne sprejme.

OBRAZLOŽITEV

1. Pritožnik je bil s sodbo Okrožnega sodišča v Kopru obsojen zaradi izvršitve kaznivega dejanja poslovne goljufije po prvem v zvezi z drugim odstavkom 234.a člena Kazenskega zakonika (Uradni list RS, št. 95/04 – uradno prečiščeno besedilo – KZ). Izrečena sta mu bila pogojna obsodba in plačilo premoženjskoprnega zahtevka 116.570 EUR z zakonitimi zamudnimi obrestmi od 18. 9. 2014 do plačila oškodovancu (tj. družbi Technol, d. o. o., Izola). Oškodovanec je bil s presežkom napoten na pravdo. Višje sodišče v Kopru je zavrnilo pritožbo pritožnikovega zagovornika, Vrhovno sodišče pa njegovo zahtevo za varstvo zakonitosti.

2. Pritožnik zatrjuje kršitev pravic iz 22., 23., 25., 27., 28. in 29. člena Ustave. Glede odločitve o premoženjskopravnem zahtevku zatrjuje kršitev pravic iz 22., 23., 25. in 28. člena Ustave ter kršitev 2. člena Ustave. Okrožno sodišče naj odločitve ne bi utemeljilo. Višje sodišče naj ne bi odgovorilo na navedbe pritožnika v pritožbi glede premoženjskoprnega zahtevka. Pritožnik izpodbija tudi stališče Vrhovnega sodišča, ki naj bi neobrazloženo sprejelo stališče o izpolnjenih predpostavkah iz 8. člena Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 82/13 in 55/15 – v nadaljevanju ZGD-1) in naj ne bi pojasnilo, katera izmed štirih kršitev iz prvega odstavka 8. člena ZGD-1 naj bi bila storjena. Priznalo naj bi sicer neobrazloženost sodbe Višjega sodišča, hkrati pa naj bi prevzelo pristojnost prvostopenjskega sodišča, saj naj bi brez presoje upoštevni dejstev ugotavljalo pravno podlago za odločitev o premoženjskopravnem zahtevku. Pritožniku naj bi bila zato odvzeta pravica do sodnega varstva, saj naj bi mu bil premoženjskopravni zahtevek naložen v plačilo, ne da bi mu bilo pojasnjeno, katera dejstva to njegovo obveznost utemeljujejo. Tako stališče naj bi pomenilo tudi kršitev načel pravne države, temeljnih človekovih pravic, vezanih na pravično sojenje, ter načela zakonitosti. Pritožnik izpodbija tudi stališča Vrhovnega sodišča, da je premoženjskopravni zahtevek utemeljen na podlagi 8. člena ZGD-1, da kršitev Višjega sodišča ne pomeni (absolutno) bistvene kršitve določb kazenskega postopka ter da gre za odsotnost razlogov o uporabi prava in ne za razloge o odločilnih dejstvih. Z vidika pravne varnosti in enakega varstva pravic obtoženca, zoper katerega se uveljavlja premoženjskopravni zahtevek v kazenskem postopku, naj bi bilo v primerjavi s pravnim položajem obtoženca, zoper katerega teče za uveljavitev premoženjskoprnega zahtevka civilni postopek, nesprejemljivo, da odsotnost razlogov o dejstvih, na podlagi katerih je sodišče sprejelo odločitev o premoženjskopravnem zahtevku, ne pomeni absolutno bistvene kršitve določb postopka. Pritožnik še navaja, da je v zahtevi za varstvo zakonitosti in pritožbi pojasnil, kako je kršitev sodišča v zvezi s premoženjskopravnim zahtevkom bistveno vplivala na odločitev o tem vprašanju.

3. Pritožnik zatrjuje tudi kršitev pravic iz 22., 23. in 25. člena Ustave, ker naj se sodišča ne bi opredelila do nekaterih dejstev, upoštevni za pritožnikov zagovor, in ker naj se Višje in Vrhovno sodišče ne bi opredelili do zatrjevanih kršitev v pravnih sredstvih. Zaradi neobrazložitve preslepitvenega namena in direktnega namena ter zaradi neopredelitve Višjega in Vrhovega sodišča do navedb v pravnih sredstvih v zvezi s tem pa naj bi mu bile kršene pravice iz 22., 23., 27. in 28. člena Ustave. Ker naj bi Okrožno sodišče zavrnilo upošteven dokazni predlog obrambe za postavitev izvedenca finančne stroke, naj bi kazensko sodišče ocenjevalo upoštevnost civilnopravnega dokaza in naj bi napačno presodilo civilnopravno vprašanje višine škode. Zato naj bi bile pritožniku kršene pravice iz 22., 23., 25., 28. in 29. člena Ustave. Pritožnik zahteva povrnitev stroškov kazenskega postopka in postopka pred Ustavnim sodiščem.

4. Okrožno sodišče je v zvezi s premoženjskopравnim zahtevkom odločilo, da je pritožnik dolžan oškodovancu povrniti škodo, ki mu jo je s kaznivim dejanjem povzročil. Pritožnikova pasivna legitimacija naj bi bila podana, ker je škoda, ki jo je utrpel oškodovanec zaradi neizpolnitve pogodbe družbe Coagens, d. o. o., Koper, posledica njegovega kaznivega dejanja. Znesek 116.570 EUR naj bi bil znesek, ki je bil med strankama dogovorjen in plačan za nakup spornih nepremičnin ter naveden v obtožbi, in naj bi pomenil škodo, nastalo s tem kaznivim dejanjem. Ker naj bi oškodovanec premoženjskopравni zahtevek vložil 18. 9. 2014, mu je sodišče priznalo obresti od tega dne do plačila in ne od vsakokratnega plačila dela kupnine in plačila obračunanih obresti, kot je uveljavljal oškodovanec. Glede zahtevane glavnice in obresti, ki presegajo s sodbo priznani znesek, je oškodovanca napotilo na pravdo, ker naj bi odločanje o upravičenosti do le-teh in njihovi višini nesorazmerno podaljšalo kazenski postopek. Okrožno sodišče je tudi obrazložilo, zakaj uporabnine za zemljišča ni treba odšteti od višine kupnine. Višje sodišče se do pritožnikovega očitka v pritožbi ni opredelilo. Vrhovno sodišče pa je v zvezi z očitkom neobrazloženosti sodbe Višjega sodišča sicer pritrdilo pritožniku, vendar naj zaradi take pomanjkljivosti drugostopenjske sodbe ne bi bilo mogoče govoriti o bistveni kršitvi določb kazenskega postopka iz 11. točke prvega odstavka 371. člena Zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 47/13 in 87/14 – v nadaljevanju ZKP), ki se (med drugim) nanaša na odsotnost razlogov o odločilnih dejstvih, saj naj bi šlo pri pritožnikovem pritožbenem ugovoru za razloge o uporabi prava. Odsotnost razlogov o uporabi prava naj bi sicer lahko pomenila kršitev sedmega odstavka 365. člena ZKP v zvezi s 3. točko prvega odstavka 420. člena ZKP, ki pa naj bi bila podana le, če je vplivala na zakonitost sodne odločbe. Pritožnik naj ne bi zatrjeval takega vpliva v pritožbi in zahtevi za varstvo zakonitosti. Glede vsebinskega nasprotovanja odločitvi o premoženjskopравnem zahtevku pa je Vrhovno sodišče odločilo, da pritožnikovim navedbam ni mogoče pritrditi. Pritožnik naj bi bil v času izvršitve kaznivega dejanja ne samo direktor družbe Coagens, ampak tudi njen edini družbenik, zato naj bi mu sodišče glede na prvi odstavek 8. člena ZGD-1 utemeljeno naložilo plačilo premoženjskopравnega zahtevka.

5. Senat je ustavno pritožbo v obsegu iz 1. točke izreka tega sklepa sprejel v obravnavo. O njeni utemeljenosti bo odločalo Ustavno sodišče, ki bo presodilo, ali so bile z izpodbijanimi sodnimi odločbami v navedenem obsegu kršene pritožnikove človekove pravice oziroma temeljne svoboščine. Zlasti bo presodilo, ali je bila pritožniku kršena pravica iz 22. člena Ustave (1. točka izreka).

6. V preostalem senat ustavne pritožbe zoper navedeno sodbo Vrhovnega sodišča v zvezi s sodbama Višjega sodišča v Kopru in Okrožnega sodišča v Kopru ni sprejel v obravnavo, ker niso izpolnjeni pogoji iz drugega odstavka 55.b člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS) (2. točka izreka).

7. Senat Ustavnega sodišča je sprejel ta sklep na podlagi drugega odstavka 55.b člena ZUstS v sestavi: namestnik predsednika senata DDr. Klemen Jaklič ter člana dr. Rajko Knez in dr. Marijan Pavčnik. Sklep je sprejel soglasno.

DDr. Klemen Jaklič
Namestnik predsednika senata